

Watermanagementcentrum Nederland

Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW)

Droogtebericht

23 mei 2011 | Nummer 2011-07

Waterbeheerders nemen extra maatregelen tegen aanhoudende droogte

Afgelopen weken is er in Nederland en ook in de stroomgebieden van Rijn en Maas weinig neerslag van betekenis gevallen. De afvoer op de grote rivieren blijft hierdoor te laag voor de tijd van het jaar. De grondwaterstanden zijn laag en de behoefte aan water neemt gaande het groeiseizoen toe. Volgens het KNMI komt er voorlopig nog geen einde aan de droogte. Lokale buien die de komende periode kunnen vallen zullen daar weinig verandering in aanbrengen. Er zijn aanzienlijke hoeveelheden neerslag in de stroomgebieden van Maas en Rijn noodzakelijk om de afvoer op normale waarden terug te brengen. Herstel naar een normale situatie is dus op korte termijn niet te verwachten.

De waterbeheerders hebben vanwege de aanhoudende droogte en de toenemende verzilting de afgelopen week de volgende extra maatregelen genomen :

- De Kleinschalige Wateraanvoer voorzieningen (KWA) zijn in werking gesteld in verband met het hoge chloridegehalte bij de inlaat bij Gouda. Met de KWA wordt zoet water uit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek naar Zuid-Holland gevoerd.
- Bij de Haringvlietsluizen is het beheer van de vis- en zoutriolen aangepast om de verzilting te bestrijden. Ook is het schutbedrijf aangepast.
- De doorspoeling van het Volkerak-Zoommeer is beperkt waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de verziltingsbestrijding in Zuid-Holland.
- Als preventieve maatregel worden balken op de schuiven van de stuwen in de Maas te Belfeld en Roermond geplaatst, om zo het waterverlies te beperken.

Het oploop- en passeerverbod voor de grote schepen in een aantal IJsselbochten is uitgebreid tot alle schepen (behalve die kleiner dan 20 meter).
Voor het IJsselmeer wordt nu een streefpeil van NAP – 0,10 m gehanteerd. Voor het Markermeer is dit NAP -0,15 m. Hiermee wordt een vergrote waterbuffer gevormd.
Meer waterschappen hebben beregeningsverboden ingesteld. (Afgelopen week van 1 naar 3 waterschappen : Vallei en Eem, Brabantse Delta en Aa en Maas).
Extra inspecties van veenkades is bij een aantal waterschappen in uitvoering en bij enkele andere nu in voorbereiding.

Overzicht afvoeren, peilen en zoutgehalten

(1) gegevens Rijnland 19 mei 19:00 uur
(2) gegevens Evides

gemaakt op 23 mei 2011

Huidige situatie en verwachtingen voor rivierafvoeren, (water)temperaturen en grondwater

De wateraanvoer van de Rijn is laag voor de tijd van het jaar, hij bedraagt momenteel 1050 m³/s. Naar verwachting zal de huidige daling van de afvoer te Lobith in de komende week zich verder doorzetten naar een niveau richting 950 m³/s aan het einde van de periode. Het langjarige gemiddelde voor half mei bedraagt ca. 2.100 m³/s. Het IJsselmeer is momenteel goed gevuld.

De afvoer van de Maas bij Luik daalt en bedraagt momenteel 58 m³/s. Dit is ca. 100 m³/s lager dan normaal voor de tijd van het jaar. Op basis van de weersverwachting voor deze week wordt geen wezenlijke verandering van de afvoer verwacht, afgezien van mogelijke kortstondige afvoerstijgingen in de 2e helft van de periode veroorzaakt door buien.

De grondwaterstanden zijn in het overgrote deel van Nederland laag tot extreem laag voor deze tijd van het jaar. De droogtesituatie in enkele zeekelegebieden lijkt wel licht te zijn verbeterd ten opzichte van het afgelopen week.

De watertemperatuur van de Rijn bij Lobith en de Maas bij Eijsden bedragen respectievelijk 20 en 19 graden. Problemen voor de waterkwaliteit in verband met de temperatuur worden niet verwacht.

Nadere informatie

Weersverwachting

Neerslagverwachting geldig van 23-05-2011 tot en met 31-05-2011:

Na de buien van het weekend valt er in het stroomgebied van Rijn en Maas tot en met woensdag (vrijwel) geen neerslag. Daarna lijkt een enigszins wisselvallige periode aan te breken. Of die wisselvallige periode lang aanhoudt is maar zeer de vraag. Er zijn alweer tekenen zichtbaar die erop wijzen dat het vanaf volgende week zondag weer minder onstabiel wordt.

Temperatuurverwachting geldig van 23-05-2011 tot en met 31-05-2011:

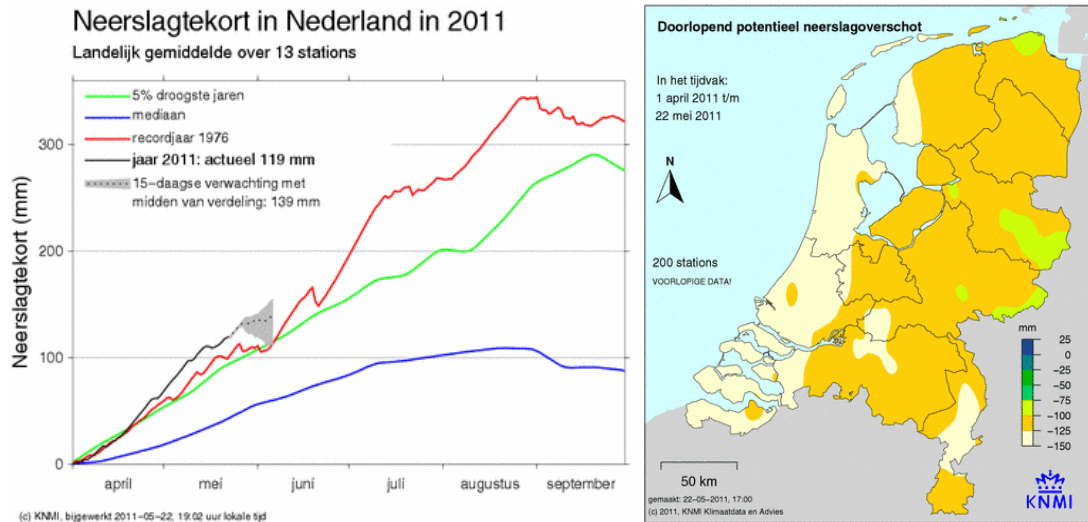
Vooral in het zuidelijk deel van het stroomgebied van de Rijn zijn tot en met donderdag maxima van 25 graden of meer mogelijk. Daarna wordt de kans op minder warm weer groot.

Verdere vooruitzichten geldig van 01-06-2011 tot en met 19-06-2011:

Tot en met de eerste twee weken van juni is de kans groot dat het droger blijft dan normaal. Daarna zijn er geen duidelijke signalen aanwezig die duiden op een natter of droger weertype dan normaal. Wat de temperatuur betreft, zien we de gehele periode een duidelijk signaal op temperaturen die 1-3 graden boven normaal zullen uitkomen. Dit geldt voor het overgrote deel van het stroomgebied.

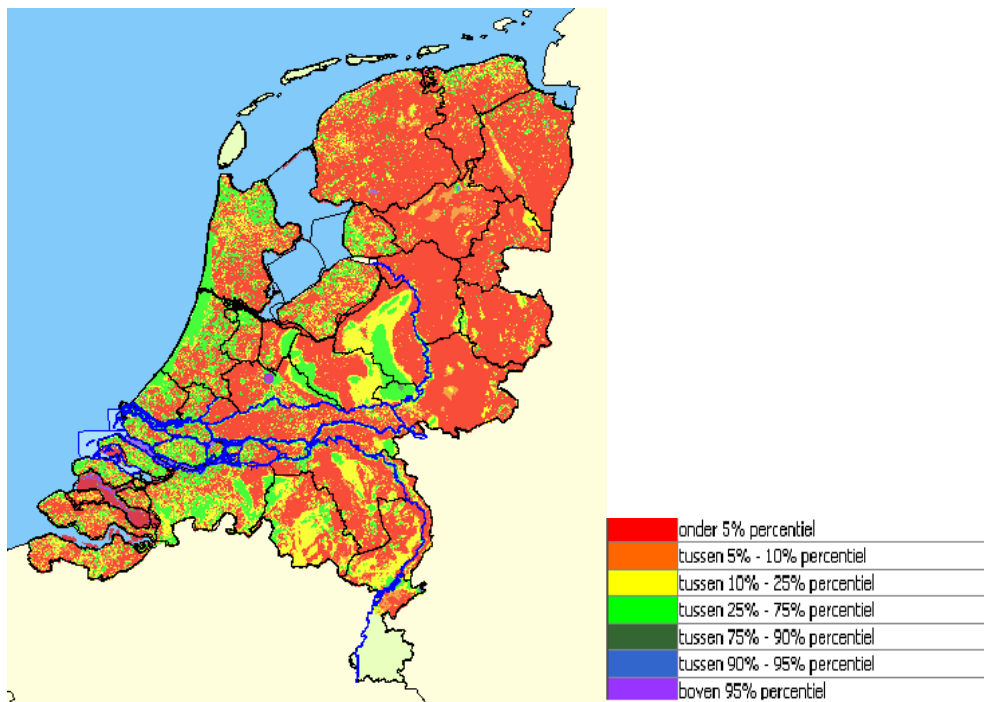
Neerslag

Het neerslagtekort (neerslag minus verdamping) wordt gemeten vanaf 1 april, het begin van het groeiseizoen. De afgelopen twee weken is het neerslagtekort verder gestegen. Landelijk gezien zitten we momenteel op een neerslagtekort van 119 mm. Het grote neerslagtekort in een strook langs de kust van West-Nederland is opvallend. De verwachting is dat het neerslagtekort de komende 15 dagen met circa 20 mm zal toenemen.

Grondwater

De droogtesituatie in het grondwater, relatief ten opzichte van de langjarige waarden voor deze periode, is min of meer gelijk aan de situatie in het droogtebericht van 16 mei. De gevallen neerslag in de afgelopen week was te weinig om de droogtesituatie significant te veranderen.

Landelijk beeld van de hoogte van de grondwaterstand in vergelijking tot de statistische

waarden op hetzelfde moment in het jaar (modelresultaat NHI - www.nhi.nu).

De grondwaterstanden zijn in het overgrote deel van Nederland laag tot extreem laag voor deze tijd van het jaar. In het landelijke beeld lijken de hogere zandgebieden in Brabant, de kustduinen en de stuwwalgebieden (ondermeer de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug) positief af te steken tegenover de rest van Nederland. Deze gebieden kennen diepe grondwaterstanden. Bodem en vegetatie zijn in deze gebieden afhankelijk van hangwater, niet van de grondwaterstand.

Het berekende landelijke beeld wordt ondersteund door de beperkt beschikbare actueel gemeten grondwaterstanden. Wel is er in deze gemeten standen meer lokale variatie zichtbaar dan in het landelijke beeld.

Rijn

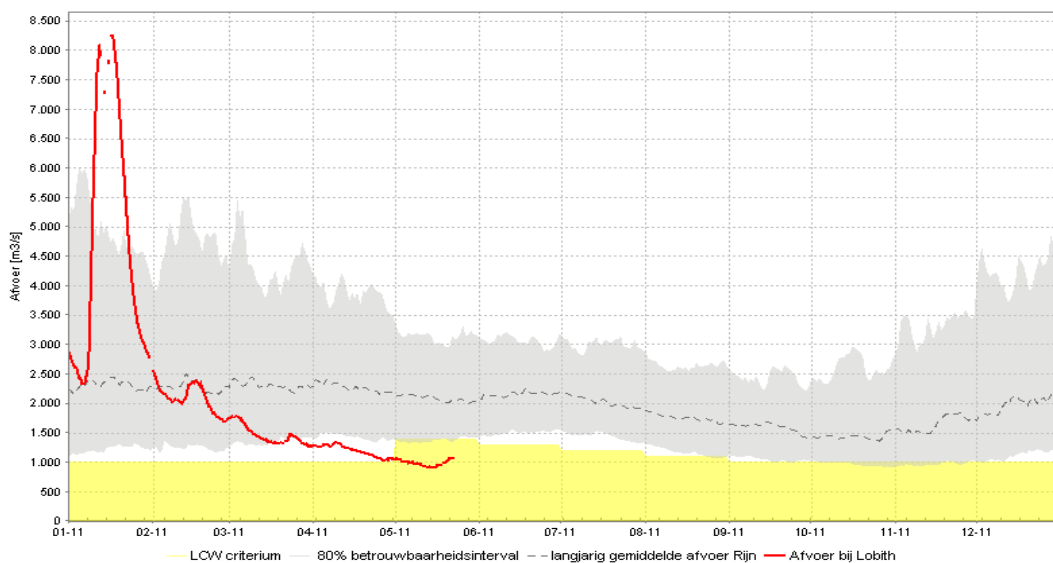
Over het algemeen is de winter droger dan normaal verlopen. Hierdoor is de sneeuwvoorraad in de Alpen op dit moment beduidend lager dan normaal. In het Zwitserse deel van het Rijngebied ligt momenteel alleen op de hoge toppen nog sneeuw.

Zwitserse meren

Het peil van vrijwel alle Zwitserse stuwwerken ligt onder het langjarig gemiddelde. Een maat hiervoor is de zogenaamde 'Füllungsgrad' die normaal rond deze tijd ongeveer 25% is en op dit moment 15,7% bedraagt. Maatgevend voor de Rijnafvoer is de afvoer vanuit de Bodensee. In de afgelopen week zijn er in het Alpengebied buien gevallen. Hierdoor is het peil van de Bodensee in de afgelopen week redelijk stabiel gebleven. Hiermee ligt het peil ca. 80cm onder het langjarig gemiddelde en blijft daarmee in de buurt van het langjarig minimum peil. Verwacht wordt dat het peil van de Bodensee in de komende week zeer langzaam verder zal oplopen, maar ruim onder het langjarig gemiddelde zal blijven.

Afvoer

De afvoer van de Rijn bij de uitstroming uit de Bodensee bedraagt 245 m³/s, circa 200 m³/s lager dan gemiddeld voor mei. Lobith heeft de afgelopen week een klein afvoerpiekje gehad op 22 mei, met een top van 1087 m³/s. Daarna is de afvoer weer wat afgenomen tot een 1050 m³/s op dit moment. In de afgelopen periode is er in het zuidelijke gedeelte van het stroomgebied weinig regen gevallen waardoor de afvoer van de Rijn bij Basel in de afgelopen week is afgenomen van ruim 700 m³/s tot 570 m³/s op dit moment. Naar verwachting zal de huidige daling van de afvoer te Lobith zich in de komende week verder doorzetten naar een niveau richting 950 m³/s aan het einde van de periode. Het langjarige gemiddelde voor half mei bedraagt ca. 2.100 m³/s.

Afvoerverloop Lobith/Rijn

Conclusie

Op basis van de huidige situatie en de weersvoorspellingen wordt verwacht dat de afvoer van de Rijn de komende weken licht zal gaan dalen richting een niveau van 950m³/s (ruim 1000 m³/s onder het langjarig gemiddelde). De basisafvoer is laag en zal vanwege de geringe hoeveelheid sneeuw in het Alpengebied en met de huidige standen in de Zwitserse meren naar verwachting laag blijven.

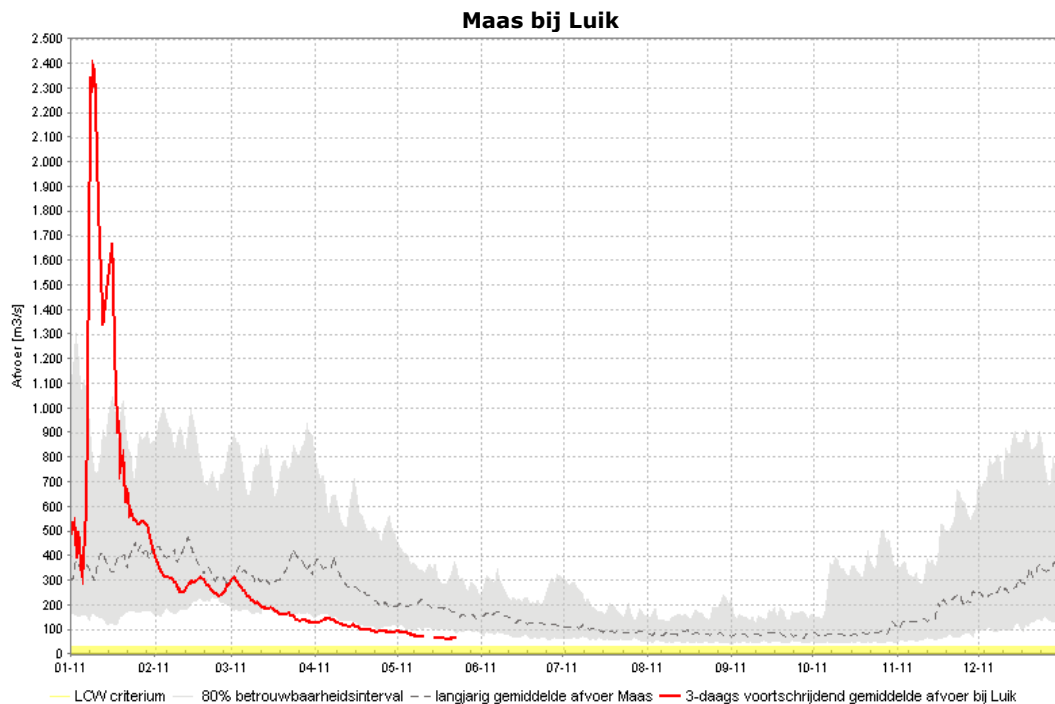
Alles overziend geeft het Rijngebied een droger dan gemiddeld beeld. De kans op droogteproblemen blijven in de komende maanden hoger dan normaal.

Maas

De Maas is een snel reagerende regenrivier. Het stroomgebied kent geen grote watervoorraden in de vorm van gletsjers en stuwweren. Omdat het water in een groot deel van het stroomgebied snel wordt afgevoerd, kan de basisafvoer relatief klein worden in een periode zonder neerslag.

Het jaar 2011 verloopt voor de Maas met uitzondering van het hoogwater van januari lager dan gemiddeld qua afvoer. Inmiddels is de afvoer te Luik gedaald tot 58 m³/s, ca. 100 m³/s lager dan normaal niveau voor de tijd van het jaar.

De uitgangssituatie voor het voorjaar en de zomer van 2011 is dus aan de lage kant. Op basis van de weersverwachting voor de aankomende week wordt geen wezenlijke verandering van de afvoer verwacht, afgezien van mogelijke kortstondige afvoerstijgingen in de 2e helft van de periode veroorzaakt door buien.

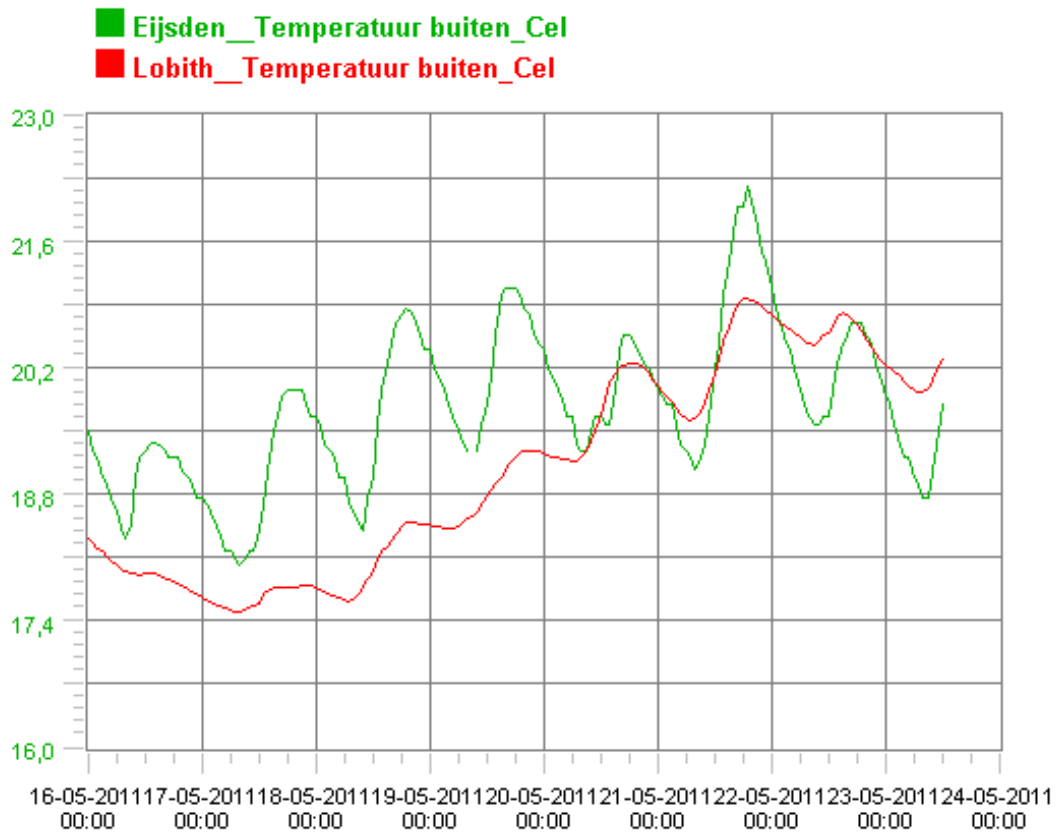

Afvoerverloop Luik/Maas

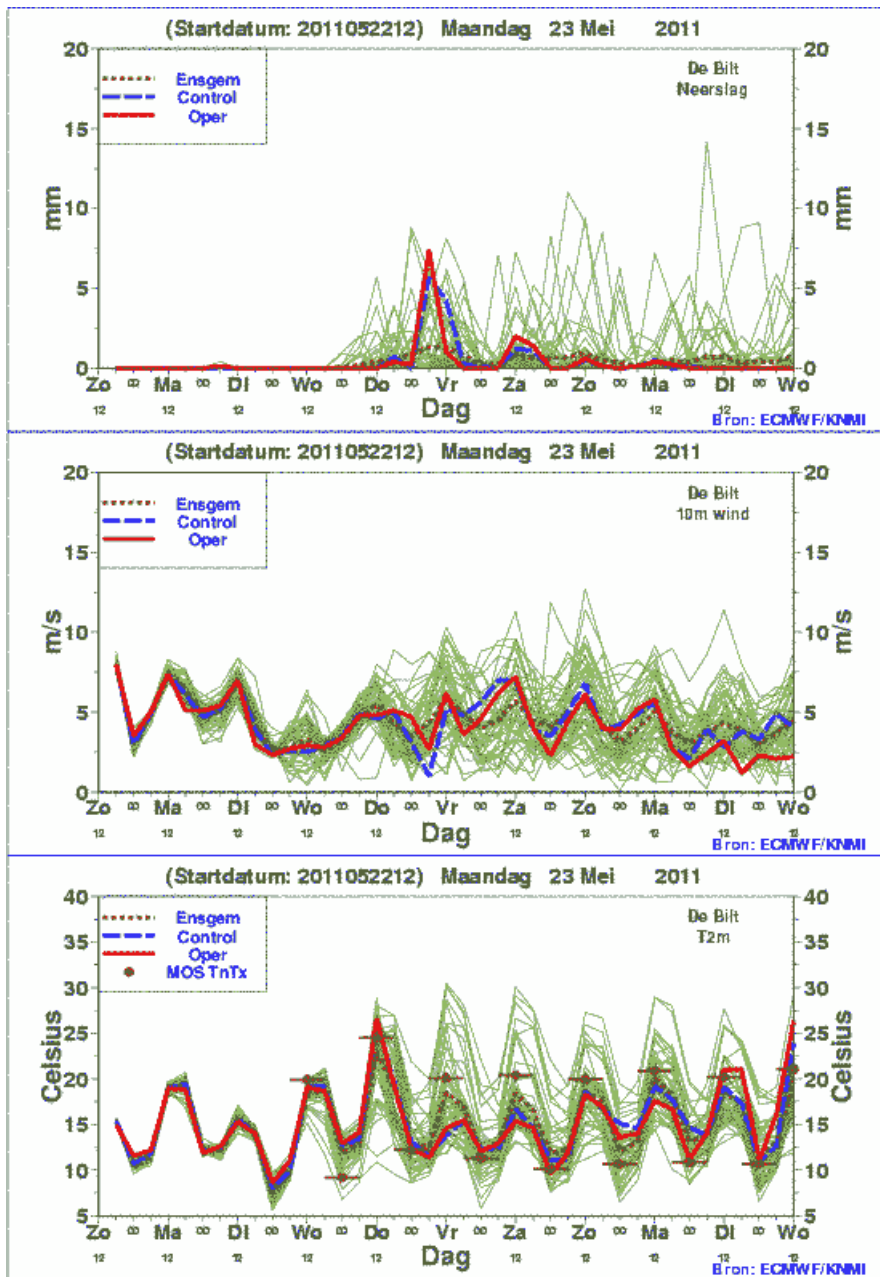
Droogteproblemen zijn de komende tijd voor de Maas niet waarschijnlijk. Waakzaamheid is echter wel geboden.

Watertemperatuur bij Lobith en Eijsden

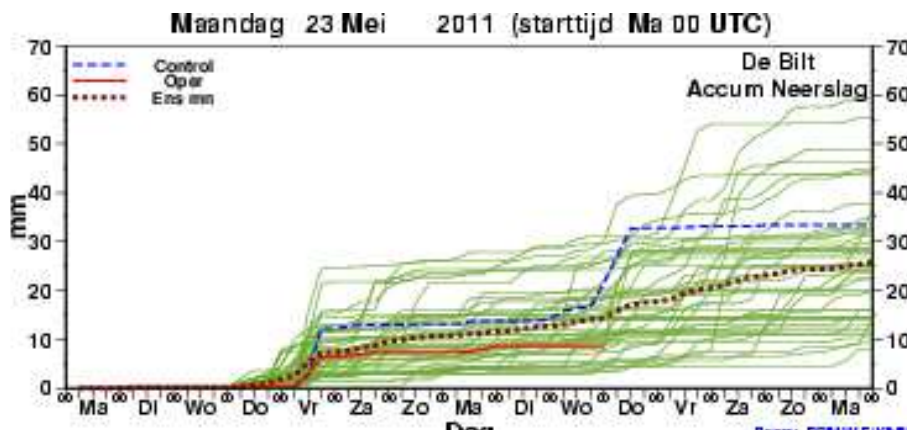
De watertemperatuur van de Rijn bij Lobith bedraagt circa 20 graden, die van de Maas bij Eijsden 19 graden. De watertemperatuur zal naar verwachting in de komende periode ongeveer gelijk blijven. Problemen voor de waterkwaliteit worden niet verwacht.

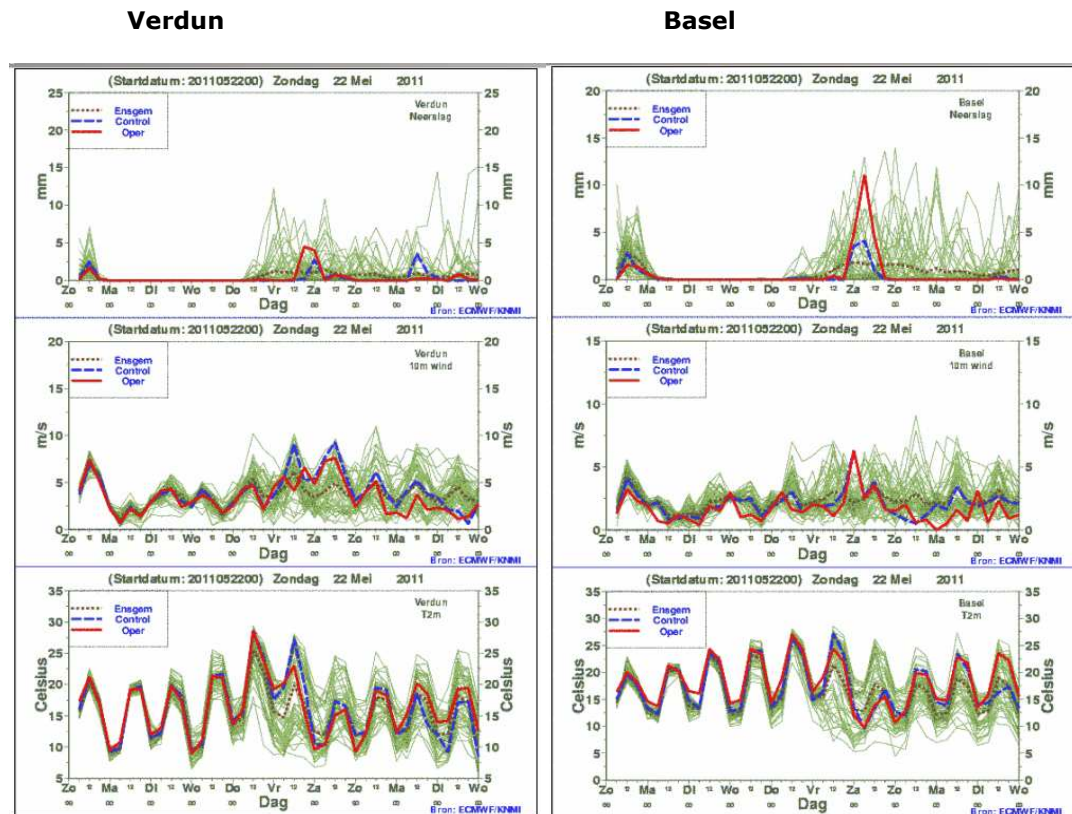
Bijlage 1: EPS-Pluim De Bilt

Bijlage 2: Cumulatieve Neerslag De Bilt

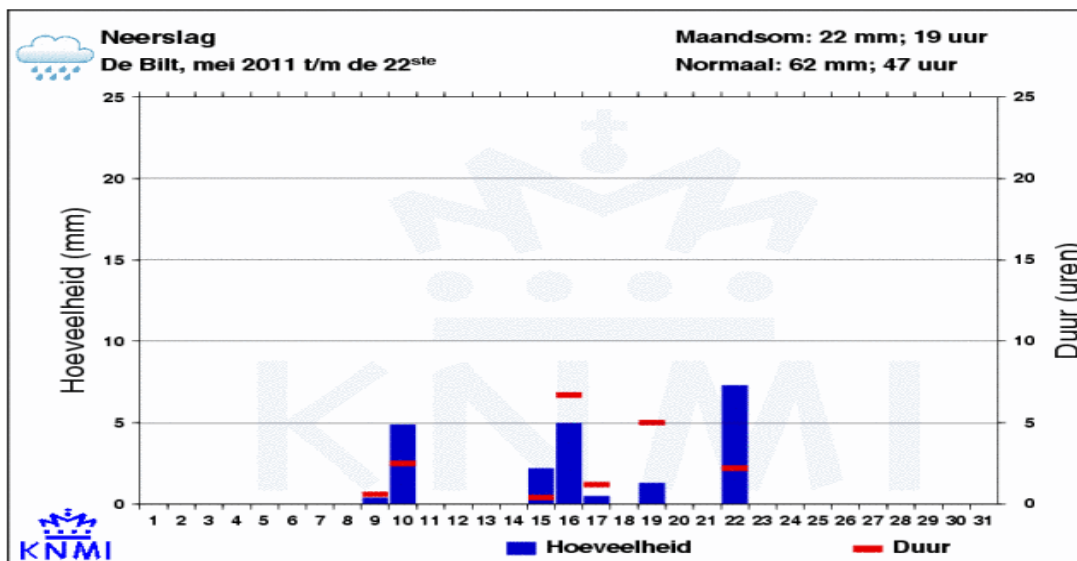

Bijlage 2: EPS-Pluim Verdun en Pluim Basel

Bijlage 3: Neerslag en neerslagsom

De neerslagsom in De Bilt is illustratief voor Midden Nederland. Voor de maand mei bedraagt de neerslagsom hier momenteel 22 mm Dat is 40 mm lager dan gemiddeld voor deze periode.

Contact

Dit bericht voor waterbeheerders is opgesteld door de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW) onderdeel van het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN).

Voor meer informatie over dit droogtebericht neemt u contact op met de Waterkamer.

Telefoon 0320 - 298888

Internet www.rijkswaterstaat.nl/waterkamer

Dit is een uitgave van
Rijkswaterstaat
Unie van Waterschappen

met medewerking van
Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
Deltares

onder verantwoordelijkheid van
de landelijk watermanager, hid Rijkswaterstaat Waterdienst

Kijk voor meer informatie op www.rijkswaterstaat.nl